

palmzondag 28 maart 2021 vanuit het Kruispunt (online-kerkdienst)

lezing oude testament (lector) Jesaja 50, 4-7

Jesaja 50, 4-7

4 God, de HEER, gaf mij een vaardige tong,
waarmee ik de moedeloze kan opbeuren.
Elke ochtend wekt hij mijn oor,
zodat het toegerust is om aandachtig te horen.
5 God, de HEER, heeft mijn oren geopend
en ik heb geen verzet geboden,
ik ben niet teruggedeinsd.
6 Ik heb mijn rug blootgesteld aan mijn folteraars,
wie mij de baard uittrokken, bood ik mijn wangen aan.
Ik heb mijn gezicht niet verborgen
toen ze mij beschimpten en bespuwden.
7 God, de HEER, zal mij helpen,
daarom word ik niet gekwetst
en is mijn gezicht zo onbewogen als een rots,
want ik weet dat ik niet beschaamd zal staan.

piano/zanggroep Liedboek 576 b, 1.2. O hoofd vol bloed.....

lezing nieuwe testament (lector) Marcus 11, 1-10

Marcus 11, 1-11

1 Toen ze Jeruzalem naderden en in de buurt waren van Betfage en Betanië bij de Olijfberg, stuurde hij twee van zijn leerlingen vooruit. 2 Hij zei tegen hen: 'Ga naar het dorp dat daar ligt. Zodra jullie er binnenkomen, zul je daar een ezelsveulen vastgebonden zien staan, dat nog nooit door iemand bereden is; maak het los en breng het hier. 3 En als iemand jullie vraagt waarom jullie dat doen, zeg dan: "De Heer heeft het nodig, hij zal het meteen weer terugsturen."' 4 Ze gingen op weg en vonden een veulen dat buiten op straat bij een deur was vastgebonden en ze maakten het los. 5 Er stonden een paar mensen die vroegen: 'Waarom maken jullie dat veulen los?' 6 Ze zeiden wat Jezus hun had opgedragen te zeggen en de mensen lieten hen begaan. 7 Ze brachten het veulen naar Jezus en legden hun mantels op het dier en hij ging erop zitten. 8 Velen spreidden hun mantels uit op de weg, anderen spreidden takken met bladeren uit, die ze in het veld afhakten. 9 Allen die voor hem uit liepen of achter hem aan kwamen, riepen luidkeels: 'Hosanna! Gezegend hij die komt in de naam van de Heer. 10 Gezegend het komende koninkrijk van onze vader David. Hosanna in de hemel!' 11 Hij trok Jeruzalem in en ging naar de tempel. Nadat hij alles in ogenschouw had genomen, ging hij - want het was al laat geworden - met de twaalf terug naar Betanië.

piano/zanggroep Liedboek 554 Welkom, welkom, koning Jezus...

uitleg en overweging

Gemeente, lieve mensen van onze Heer,

---verkiezingen---

De verkiezingen in Nederland zijn achter de rug.
Er is een nieuw samengestelde Tweede kamer.
De twee grootste partijen mogen aan de slag
met de verkenningen voor de formatie.

Het gaat nog niet zonder slag of stoot
zoals afgelopen week gebleken is, maar toch.

Vlak voor de verkiezingen, weet u nog,
was er de toeslagenaffaire.

Mensen die ongekend onrecht was aangedaan
door de overheid.

Met nogal grote gevolgen:
het leidde tot de val van het kabinet.

Je zou denken dat de partijen van de twee kamerleden
die dit onrecht aan het licht hebben gebracht
bij de verkiezingen op de een of andere manier
"beloond" zouden worden.

Als een soort erkenning vanuit de samenleving
voor hun onvermoeibare inzet en hun
strijd voor rechtvaardigheid.

Maar dat is niet wat er gebeurde:
de partij van Pieter Omtzigt kreeg vier zetels minder.
De partij van Renske Leyten kreeg vijf zetels minder.

Zo gaat dat nu eenmaal in het politieke bedrijf, kun je zeggen.

Maar je kunt er ook vragen bij hebben.

Zitten we zo in elkaar, en onze samenleving dus ook?

Richten we onze aandacht - en dus ook onze stem -
liever op partijen die aan de winnende hand zijn?

Die goed in de peilingen staan en

goed voor de dag komen?

En is opkomen voor de zwakkeren in de samenleving
of de slachtoffers van onrecht
kennelijk niet populair genoeg?

Wie opvalt in de media, wie de aandacht van veel mensen
weet te trekken, wie aan de winnende hand is,
krijgt die ook makkelijker de aandacht van het volk?

---Pesach in Jeruzalem---

Ook in de tijd van Jezus zijn de winnaars het meest populair,
zo lijkt het.

De pelgrims komen van heinde en ver, nee,
niet om hun stem uit te brengen,
maar om Pesach te vieren in Jeruzalem.

Ze hebben de verhalen over Jezus gehoord:
genezende krachten zou hij hebben,
mensen vrijmaken van wat hen gevangen hield,
hij zou zelfs de Messias zijn,
hij zou ene Lazarus uit de dood hebben opgewekt,
hij wordt, ze lezen we,
als een koning ingehaald in Jeruzalem.

Hij is een beroemdheid, hij is een die de sfeer
van een winnaar om zich heen verbreidt,
met hem wil men zich graag identificeren.
Hij zou het goed doen als stemmentrekker.

Zo'n winnaar willen de pelgrims wel ontmoeten.
Ze zingen de liederen die bij de intocht horen.

Dit is de dag die God deed rijzen.
Gezegend zij de grote koning.
Psalm 118.
Wij zijn er ook mee begonnen.

---ezelsveulen---

Marcus beschrijft ons Jezus als een koning.
Als iemand die in de gunst van het volk staat.
Zo op het eerste gezicht een winnaar.

Hij gaat ook, zoals het koningen eigen is,
een rijdier vorderen dat nog niet eerder gebruikt is,
zoals alleen koningen dat mogen doen.
Een koning is nooit een mede-gebruiker.

Marcus beschrijft ons Jezus als een koning,
maar wel zoals hij geschetst wordt in Zacharia.

"Je koning is in aantocht, bekleed met gerechtigheid en zege.
Nederig komt hij aanrijden op een ezel,
op een hengstveulen, het jong van een ezelin".

Dat ezelsveulen komt uit Betfage.
Betfage, een van de voorsteden,
daar kon je overnachten voordat je
de volgende morgen de grote stad Jeruzalem binnentrok.

---massa---

De stemming die er heerst is die van een winnaar.
De mensen kennen allemaal de woorden van de profetie.

Ze zien het voor hun ogen gebeuren wat ze,
zeg maar, al jaren uit het hoofd hebben geleerd.

De psalmen lijken gemaakt te zijn voor dit moment.
Het lied past helemaal!

En zeker op deze plek, Jeruzalem,
de stad van alle beloften.

Het koningschap van David zit als een
grote veelbelovende voorstelling
in de hoofden van de mensen.

Maar de aandacht van de massa's is gericht op winnaars.

Ze zien wel de koning, maar niet dat hij op een ezel zit.
Die ezel zegt namelijk iets.

Jezus is de zachtmoedige, nederige, koning,
op een ezelsveulen.

Jezus wil zo verstaan worden:

als een nederige, een koning op ooghoogte,
niet boven de ervaringen van de mensen uit tronend,
maar hun bestaan delend.
Wetend wat er speelt bij de mensen.
Niet van bovenaf.

Het lijkt alsof Marcus die stemming wil corrigeren
door de manier waarop hij het beschrijft.

Markus besteedt, anders dan de andere evangelisten,
drie verzen aan de intocht en
zeven verzen aan de ezel.

Als je bij de palmzondag een beeld wil hebben,
dan gaan onze gedachten meestal uit
naar palmpaasstocken.

Als het geen corona-tijd was,
zouden de kinderen ze waarschijnlijk samen
gemaakt hebben en waren er mee
de kerk binnengekomen.

Maar als je het Marcusevangelie leidend laat zijn,
zou je als eerste beeld bij palmzondag
aan een ezel moeten denken.

Terwijl Markus alsmear die ezel noemt,
gedragen de mensen zich gewoon
alsof Jezus op een paard zit.

Zij gedragen zich alsof hij op een paard zit,
en met alle kenmerken van een koning
is uitgedost, een winnaar.

Maar dat is hij niet.

Merken de mensen niet dat hij
niet de weg van macht en invloed en glorie,
maar de weg van opofferende liefde
en rechtvaardigheid wil gaan?

Zien ze die ezel wel?

Het is alsof de evangelist de lezers alsmear op die ezel wil wijzen,

juist omdat de mensen over wie hij schrijft
dat niet doen.

Beste lezer van mijn evangelie,
zie je wel, dat hij, Jezus,
de koning, op een ezel zit?
Weet je wel wat dat betekent?

Koning op een ezel.
Dat is echt anders dan de gewone koningen.
Die worden niet met een ezel in verband gebracht.

Die hebben in hun wapens
paarden, beren,
adelaars, leeuwen.

De mensen roepen wat,
hebben beelden in hun hoofd,
ze zijn in de stemming,
maar ze zien die ezel niet...

---teleurstelling---

Dat allemaal was op weg naar Jeruzalem,
de laatste kilometers voor de poorten van de stad.

Maar in de stad zelf
heeft dit allemaal
geen weerklank gevonden,
niets gedaan bij de mensen in de stad.

Jeruzalem reageert helemaal niet op hem.

Het feest van al de mensen
met "Hosanna" en zwaaiende takken
moet als een nachtkars zijn uitgegaan.

Er moet een bittere teleurstelling hebben plaatsgevonden.

Het heeft zich voor de poorten afgespeeld.
Luidruchtig zijn de kilometers voor de poort,
binnen de muren van Jeruzalem
is het oorverdovend stil.

Hoe kan dat?

Zou je moeten denken aan wat Jezus eens vertelde
in de gelijkenis over de zaaier en het zaad?

Waar een deel van het zaad viel op rotsachtige bodem,
zeg maar de mensen die enthousiast zijn,
juichen, maar het schiet geen wortel,
het zijn mensen van het ogenblik.

Als de toeslagenaffaire in het nieuws is
weten ze hun sympathie wel uit te drukken
maar als het geen onderwerp meer is
ook al is er niets opgelost
gaat hun aandacht weer naar andere indrukwekkende dingen...

Jezus, zo staat er, gaat naar de tempel
en neemt alles in ogenschouw.

En dan gaat hij de stad weer uit.
Maar waar zijn al die mensen nu?

Hij gaat de stad weer uit.
Maar nu zijn er geen honderden
maar nog maar 12 mensen bij hem.

De ezel is weg.
De aandacht van de mensen is ook weg.

Hij is niet boeiend.

Hij trekt Jeruzalem binnen
om te lijden en te sterven.
Zijn intocht is wel een optocht,
maar vooral één grote afgang!

Maar wie wil dat zien?

Ze hadden het kunnen zien! lijkt Marcus te willen zeggen.
Hij zat op een ezel!
Maar kennelijk heeft niemand op die ezel gelet.

Met maar twaalf vrienden verlaat hij de stad.

Voor echte vrienden hoef je niet boeiend te zijn,
- toch?

Hoewel? Echte vrienden?

In de gebeurtenissen die we deze week bedenken
zullen ook deze twaalf het nog af laten weten...

---vragen---

Ja, en wij. Hoe zitten wij in elkaar?

Waar gaat onze aandacht heen,
wie kan op onze sympathie,
ons mede-lijden rekenen?

De gebeurtenissen rond Jezus van deze week willen we volgen.
Met hem mee.

Maar hebben we de neiging ons ook te snel en te oppervlakkig
te verbinden aan wat boeiend is?

En waar zijn we als het er op aan komt
vol te houden, trouw te zijn,
rechtvaardig en solidair?

Mensen die rechtvaardigheid en nederigheid zoeken
kunnen van onze sympathie zeker zijn.

Maar is dat ook nog zo
als ze niet meer boeiend zijn,
of als de aandacht van de massa
zich weer op andere dingen richt?

Als we in een stemming zijn
waar ons géén bekende liederen
te binnen schieten.

Als de weg van Jezus een weg van offer blijkt te zijn.

Als hij ZIJN vrede voor onze ogen stelt...

Het zijn de vragen die met ons mee gaan deze week.

Amen.

© Jan-Hendrik Kip

stilte

piano/zanggroep

Liedboek 556, 1.3.4.5. Alles wat over ons...